

Maahanmuuton tunnusluvut 2021

Julkaisusta vastaa:

Euroopan muuttoliikiverkosto
Maahanmuuttovirasto
PL 10
00086 MAAHANMUUTTOVIRASTO

Tel. 0295 430 431
emn@migri.fi

ISBN 978-952-7427-27-9 (PDF)

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7427-27-9>
2022

Ulkoasu ja taitto: OSG Viestintä

Maahanmuuton tunnusluvut 2021

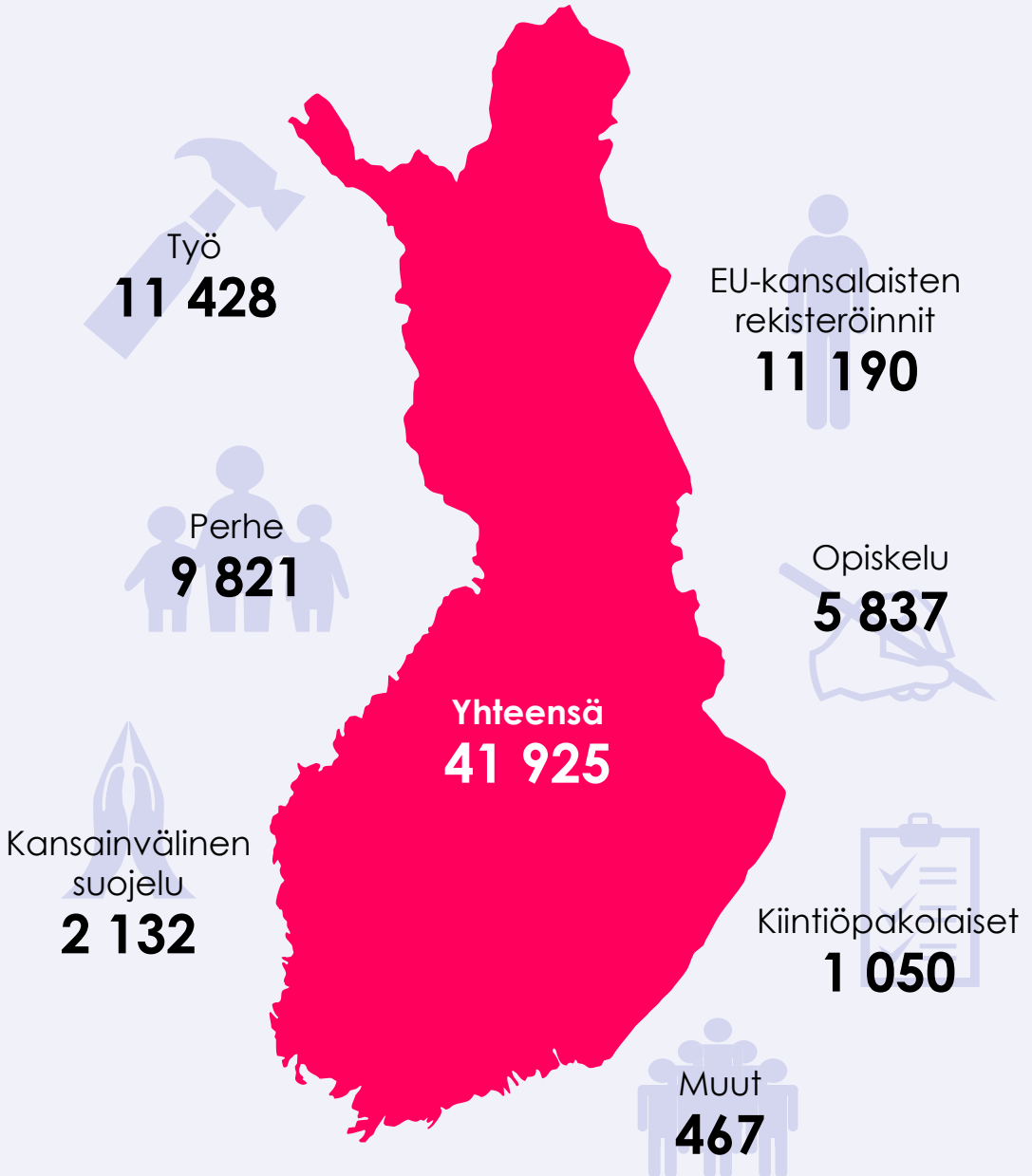
Kokonaiskuva 2021	4
Ensimmäiset oleskeluluvat top-10 kansalaisuudet perusteittain	6
Suomeen töihin	8
Suomeen perhesiteen perusteella	10
Suomeen opiskelun perusteella	12
Muut syyt	14
EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oleskeluoikeuden rekisteröinnit	16
Pysyvä oleskelulupa	18
Kuinka moni haki Suomesta turvapaikkaa?	20
Mistä turvapaikanhakijat tulivat?	22
Keitä olivat ilman huoltajaa tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat?	23
Turvapaikkaprosessissa tehdyt päätökset	24
Kiintiöpakolaiset	26
Turvapaikanhakijoiden vastaanotto	27
Ihmiskauppa	29
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä	30
Kansalaisuus	32
Säännösten vastainen maahanmuutto ja oleskelu	34
Maahantulokiellon rikkominen	36
Luvaton työnteko	36
Maastapoistamispäätökset ja maahantulokiellot	38
Vapaaehtoinen paluu	42
EU-tason turvapaikka- ja maahanmuuttotilastoja	44

Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) Suomen yhteyspiste on koostanut tämän tilastokatsauksen Maahanmuuttoviraston, Poliisin ja Rajavartiolaitoksen sekä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) tilastoista. Tämän lisäksi EMN on tuottanut vuosittain ilmestyvän maahanmuuttoraportin, joka käsittelee Suomen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa vuonna 2021. Raportti tarjoaa syventävää tietoa ilmiöistä, joita tässä tilastokatsauksessa on käsitelty lukujen valossa.

Suomen EMN-yhteyspiste vastaa tilastokoosteen mahdollisista virheistä ja väärin tulkinnoista.

Kokonaiskuva 2021

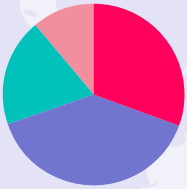
Kuviossa on mukana Maahanmuuttoviraston myöntämät ensimmäiset oleskeluluvat kolmansien maiden kansalaisille sekä EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsenten oleskeluoikeuden rekisteröinnit.

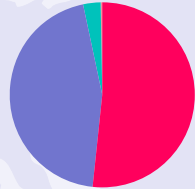

Ensimmäiset oleskeluluvat top-10 kansalaisuudet perusteittain

Kartta osoittaa top-10 maat, joiden kansalaisille Maahanmuuttovirasto myönsi eniten ensimmäisiä oleskelulupia vuonna 2021. Kuviot näyttävät miten oleskelulupaperusteet jakautuvat kansalaisuuksittain.*

Yhdysvallat

Kosovo

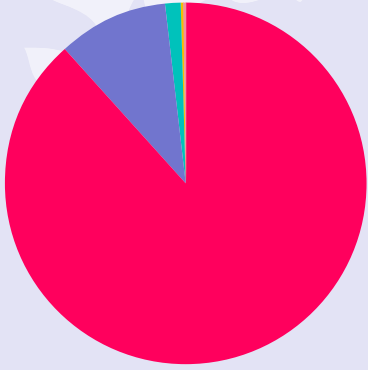
Maahanmuuttoviraston ensimmäiset oleskeluluvat perustettain top-10 kansalaisuudet

- Työ
- Perhe
- Opiskelu
- Kansainvälinen suojelu
- Muut syyt

1 000

500

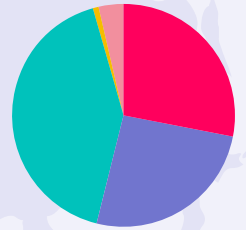
* Perusteet kuvioissa: työ, perhe, opiskelu, kansainvälinen suojelu ja muut. Kategoria muut sisältävät seuraavat oleskelulupaperusteet: adoptio, au pair, ihmiskaupan uhrin oleskelulupa, muu peruste, entinen Suomen kansalainen, suomalainen syntyperä.

Ukraina

Venäjä

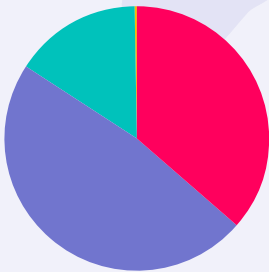
Kiina

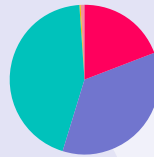
Turkki

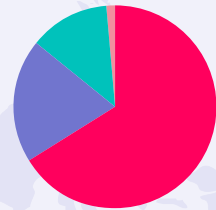
Irak

Intia

Vietnam

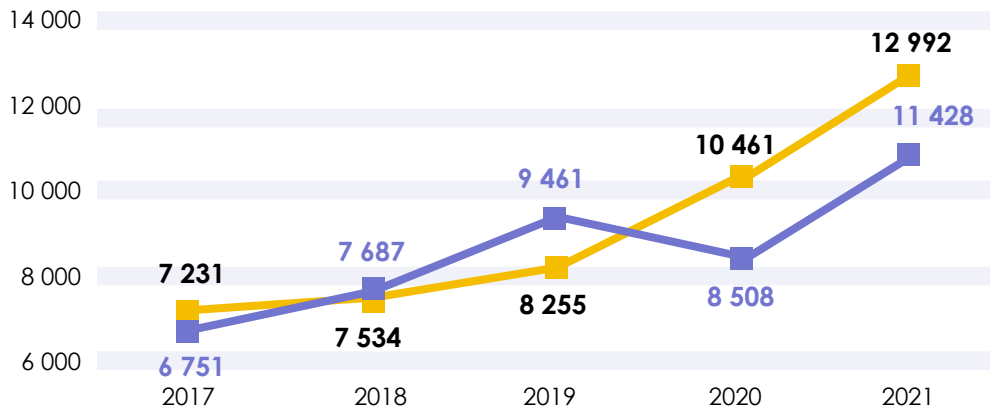

Filippiinit

Suomeen töihin

Vuonna 2021 myönnettiin 11 428 ensimmäistä oleskelulupaa työnteon perusteella. Määrä on lähes kaksinkertaistunut viidessä vuodessa, kuten aikasarja 2017 - 2021 näyttää, vaikka vuonna 2020 nähtiinkin pieni pudotus määrissä, lähinnä COVID-19 pandemian vaikutuksesta.

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat ja jatkoluvat työnteon perusteella 2017-2021

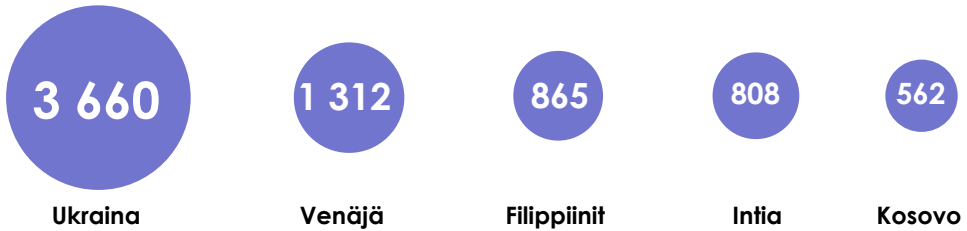
■ Ensimmäiset oleskeluluvat työnteon perusteella

■ Jatkoluvat työnteon perusteella

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat työnteon perusteella, kaikki perusteet 2021

	MYÖNTEISET	KIELTEISET	YHTEENSÄ
Elinkeinonharjoittaminen	110	279	389
Osaratkaisua edellyttävä työntekeo	5 929	1 439	7 368
Tieteellinen tutkimus	964	6	970
Harjoittelija	91	7	98
Urheilu ja valmentaminen	296	64	360
Erytisasiantuntija	1 293	21	1 314
Muu työntekeo	334	22	356
Erytisasiantuntija, sininen kortti	191	0	191
Kausityö	1 619	47	1 666
Osaratkaisua edellyttävä kausityö	403	10	413
Sisäinen siirto	15	0	15
Startup-yrittäjä	155	7	162
Vapaaehtoistyö	28	1	29
Yhteensä	11 428	1 903	13 331

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat työnteon perusteella, top-5 kansalaisuudet 2021

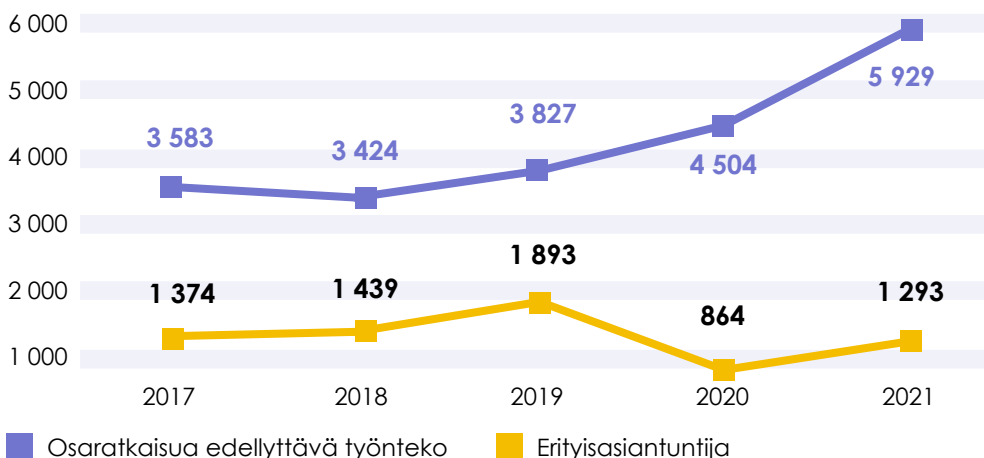
Fokuksessa työntekijän sekä erityisasiantuntijan oleskeluluvat

Työntekijän oleskelulupa (osaratkaisua edellyttävä työnteko) on työnteon perusteella myönnettävä oleskelulupa, joka oikeuttaa työntekoon luvassa mainitulla ammattialalla tai vaihtoehtoisesti tietyn työnantajan palveluksessa. Lupaa on haettava silloin, kun työnteko ei ole mahdollista muun oleskeluluvan nojalla. Työntekijän oleskelulupaan liittyy kaksivaiheinen harkinta:

1. Työ- ja elinkeinotoimisto harkitsee ensin osapäätöksessään luvan työvoimapoliittiset ja toimeentuloon liittyvät edellytykset, eli tekee työntekoa ja toimeentuloa koskevan harkinnan.
2. Tämän jälkeen Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, ellei sen myöntämiselle ole laissa säädettyjä esteitä.

Erytyisasiantuntijat ovat yksi suurimmista ryhmistä, jotka eivät tarvitse työntekijän oleskelulupaa työskennelläkseen Suomessa. Erytyisasiantuntijoita ovat esimerkiksi IT-alan erityisosaajat, korkeakoulututkinnon suorittaneet jonkin erityisalan osaajat tai muut korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt, jotka tulevat erityistä ammattitaitoa vaativaan tehtävään.

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat, vertailu osaratkaisua edellyttävä työnteko ja erityisasiantuntija 2017–2021

Suomeen perhesiteen perusteella

Vuonna 2021 yleisin syy muuttaa Suomeen oli työ, mutta perhesidelupia myönnettiin myös huomattava määrä. Maahanmuuttovirasto myönsi kaikkiaan 9 821 hakijalle ensimmäisen oleskeluluvan perhesiteen perusteella, mikä oli nousua edellisvuodesta (2020: 8 592). Näistä Suomen kansalaisen perheenjäseneksi katsottavia hakijoita oli 2 292. Kansainvälistä suojelua saaneen perheenjäsenille myönnettiin kaikkiaan 1 214 oleskelulupaa.

Ulkomaalaislain mukaisia Suomessa asuvan ulkomaalaisen ja Suomen kansalaisen perheenjäseniä ovat:

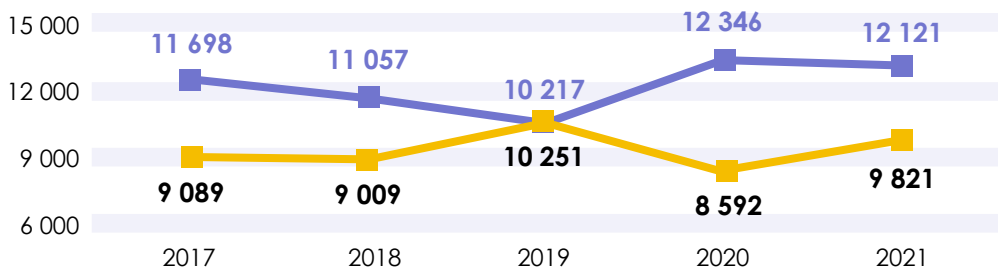
- aviopuoliso
- rekisteröity parisuhdekumppani
- avopuoliso (kahden vuoden yhdessä asumisen vaatimus, ellei yhteisessä huollossa olevaa lasta)
- alle 18-vuotias naimaton lapsi, jonka huoltaja Suomessa asuva henkilö on
- huoltaja, jos Suomessa asuva henkilö on alle 18-vuotias.

Perhesidehakemusten tilastoissa ovat mukana myös ydinperheen ulkopuoliset hakijat, muut omaiset, esimerkiksi täysi-ikäisen henkilön vanhemmat ja sisarukset.

Syitä kielteisille perhesidepäätöksille voivat olla mm.:

- perhesidettä ei pystytä todentamaan / se ei ole todellinen
- avioliitto ei todellinen (lumeliitto)
- huoltosuhde lapsen ja vanhemman välillä ei ole voimassa / huoltosuhde ei ole tosiasiallinen
- kasvattilapsisuhteen edellytykset eivät täyty
- toimeentulo ei ole turvattu
- oleskeluluvan saamisen yleiset edellytykset eivät täyty.

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat ja jatkoluvat perhesiteen perusteella 2017–2021

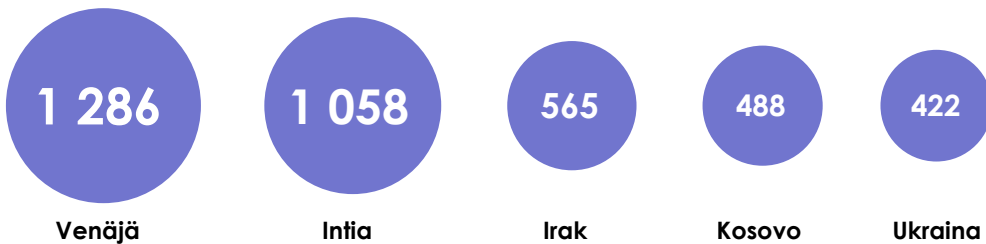
■ Ensimmäiset oleskeluluvat perhesiteen perusteella

■ Jatkoluvat perhesiteen perusteella

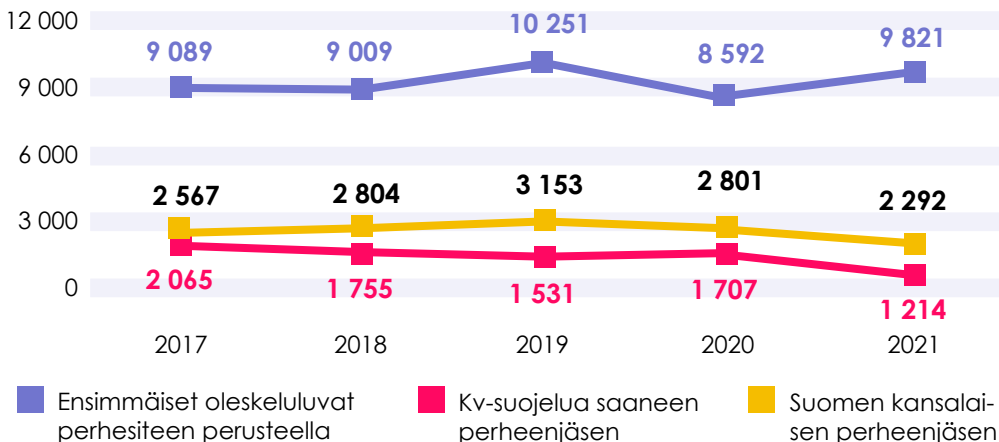
Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat perhesiteen perusteella, kaikki perusteet 2021

	MYÖNTEISET	KIELTEISET	YHTEENSÄ
Kv. suojelua saaneen huoltaja	27	14	41
Kv. suojelua saaneen lapsi	983	64	1 047
Kv. suojelua saaneen muu omainen	67	53	120
Kv. suojelua saaneen puoliso	137	90	227
Muun ulkomaalaisen huoltaja	10	27	37
Muun ulkomaalaisen lapsi	3714	350	4 064
Muun ulkomaalaisen muu omainen	1	6	7
Muun ulkomaalaisen puoliso	2 590	233	2 823
Suomen kansalaisen huoltaja	55	34	89
Suomen kansalaisen lapsi	306	34	340
Suomen kansalaisen muu omainen	17	47	64
Suomen kansalaisen puoliso	1 914	194	2 108
Yhteensä	9 821	1 146	10 967

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat perhesiteen perusteella, top-5 kansalaisuudet 2021

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat kv-suojelua saaneen ja Suomen kansalaisen perhesiteen perusteella 2017–2021

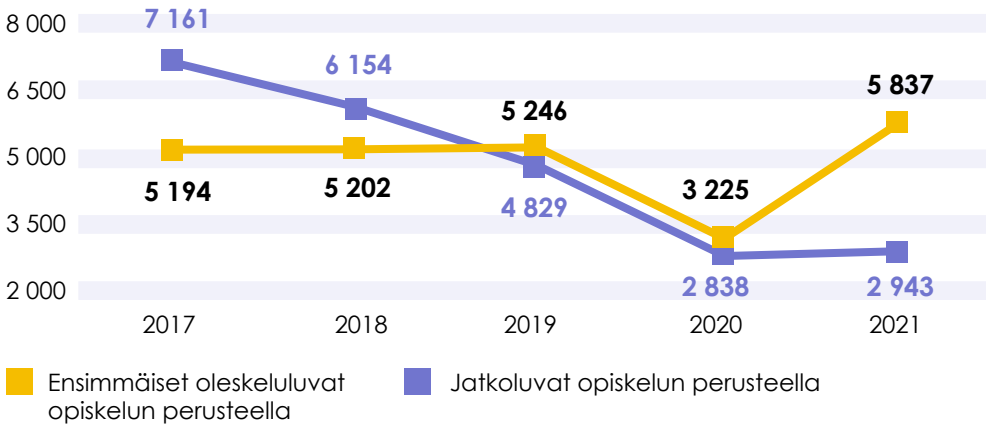

Suomeen opiskelun perusteella

Kolmansista maista tuleville ulkomaalaisille myönnettiin 5 837 opiskelijan oleskelulupaa vuonna 2021. Lukumäärä oli selkeä nousu vuodesta 2020 (3225) edellisvuosien tasolle. Vuoden 2020 pudotus johtui pääosin COVID-19 pandemiasta. Kielteisen päätöksen ensimmäiseen opiskelijan oleskelulupahakemukseen sai 394 hakijaa (6 %). Kielteinen päätös tehdään useimmiten toimeentuloon liittyvien epäselvyyksien vuoksi.

Eniten opiskelijan oleskelulupia myönnettiin venäläisille (1091), kiinalaisille (655) ja intialaisille (344).

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat ja jatkoluvat opiskelun perusteella 2017–2021

Ensimmäiset oleskeluluvat opiskelun perusteella 2021

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat opiskelun perusteella, top-5 kansalaisuudet 2021

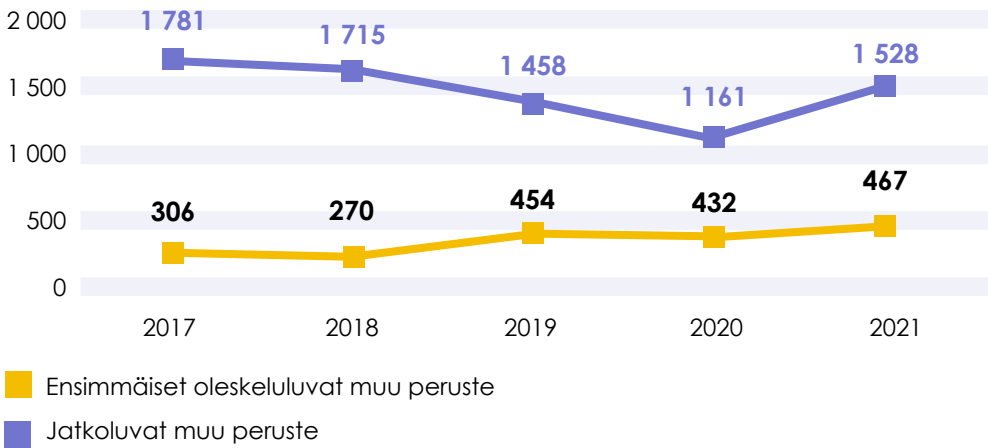

Muut syyt

Muiden syiden perusteella Suomeen myönnettiin 467 oleskelulupaa vuonna 2021. Tähän kategoriaan kuuluvat perusteet: adoptio, au pair, entinen Suomen kansalainen/ suomalainen syntyperä, paluumuuttaja, ihmiskaupan uhrin oleskelulupa, muu peruste ja seurustelusuhde.

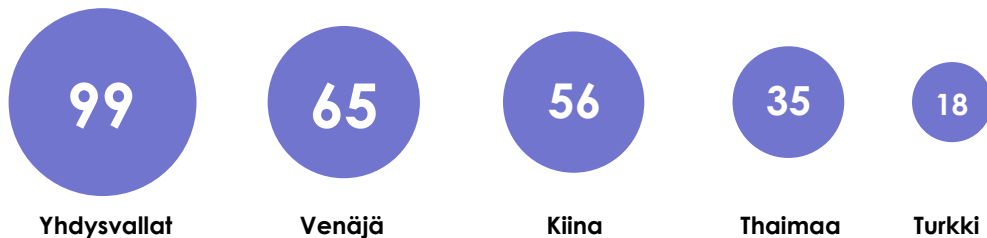
Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat muu peruste, 2017–2021

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat, muut syyt 2021

	MYÖNTEISET	KIELTEISET	YHTEENSÄ
Adoptio	27	0	27
Au pair	54	3	57
Entinen Suomen kansalainen, suomalainen syntyperä	35	2	37
Ihmiskaupan uhrin oleskelulupa	14	8	22
Muu peruste	273	54	327
Paluumuuttaja	0	0	0
Seurustelusuhde	64	22	86
Yhteensä	467	89	556

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat, muut syyt 2021, top-5 kansalaisuudet

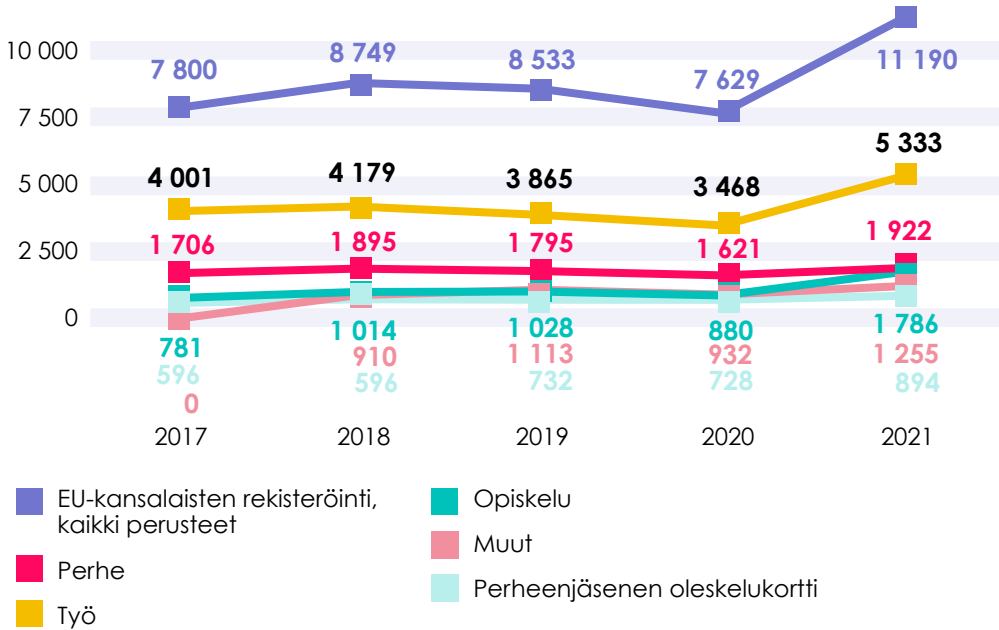

EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oleskeluoikeuden rekisteröinnit

Maahanmuuttovirasto rekisteröi unionin kansalaisten oleskeluoikeudet ja myöntää unionin kansalaisten perheenjäsenten oleskelukortit. Oleskelukortti myönnetään unionin kansalaisen perheenjäsenelle, joka ei ole unionin kansalainen. Vuonna 2021 tehtyjen EU-kansalaisten oleskeluoikeuden rekisteröintien määrä nousi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten rekisteröintejä vuonna 2021 tehtiin edelleen virolaisille (2899).

EU-kansalaisten rekisteröinti, myönteiset päätökset rekisteröintiperusteittain 2017–2021

EU-kansalaisten rekisteröinti, perusteet 2021

	MYÖNTEISET	KIELTEISET	YHTEENSÄ
Perhe	1 922	71	1 993
Työ	5 333	271	5 604
Opiskelu	1 786	19	1 805
Muut	1 255	85	1 340
Perheenjäsenen oleskelukortti	894	51	945
Yhteensä	11 190	497	11 687

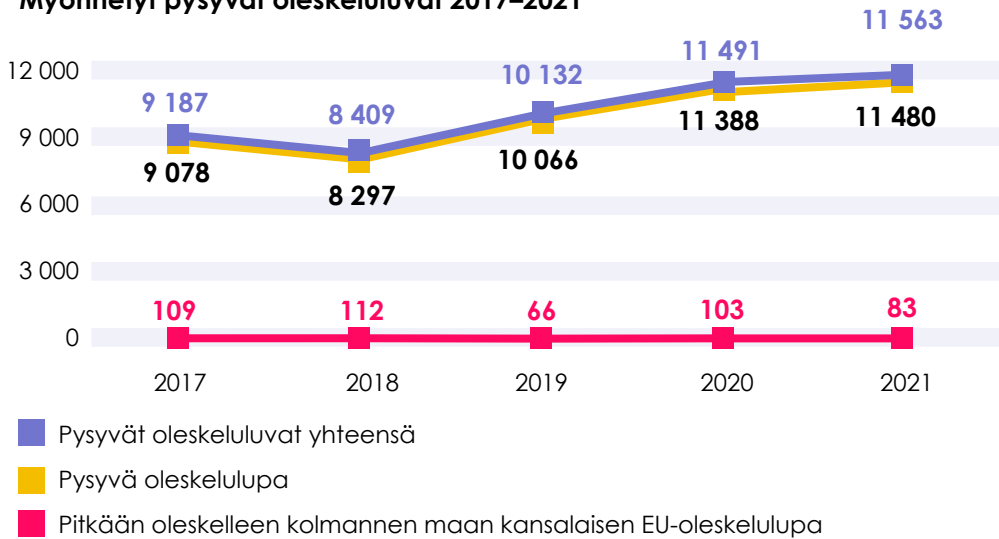
EU-kansalaisten rekisteröinti, myönteiset, top-5 kansalaisuudet 2021

Pysyvä oleskelulupa

Pysyvä oleskelulupa on voimassa toistaiseksi eli sen voimassaoloaika ei ole rajoitettu. Pysyvän oleskeluluvan voi saada, kun on asunut Suomessa yhtäjaksoisesti neljä vuotta jatkuvalla oleskeluvalla ja jatkuvan oleskeluluvan myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa. Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa on myös pysyvä oleskelulupa. Siihen vaaditaan 5 vuoden yhtäjaksoinen oleskelu Suomessa ja se oikeuttaa myös korkeintaan 90 päivän oleskeluun toisessa Schengen-valtiossa.

Myönnetyt pysyvät oleskeluluvat 2017–2021

Myönnetyt pysyvät oleskeluluvat, perusteet 2021

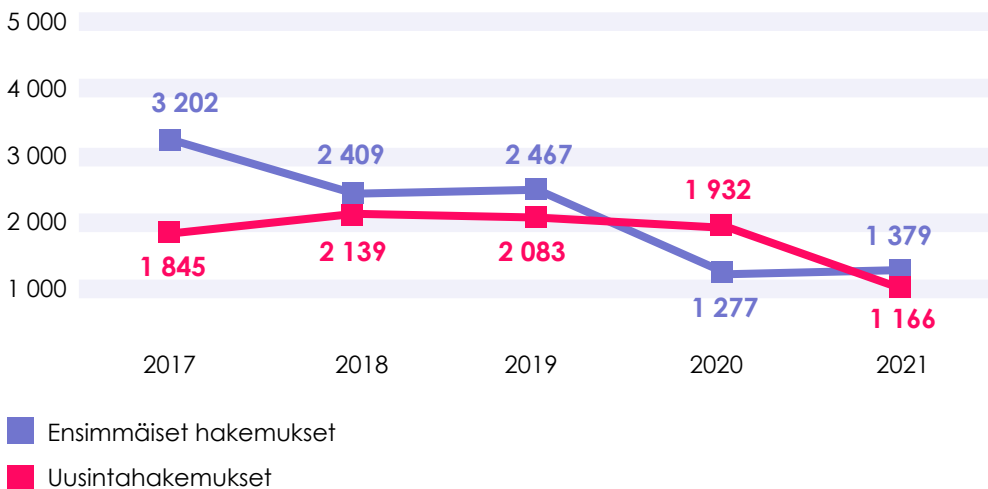
	MYÖNTEISET	KIELTEISET	YHTEENSÄ
Perhe	4 594	152	4 746
Työ	2 194	78	2 272
Yrittäminen	142	32	174
Kansainvälinen suojelu	3 603	215	3 818
Muu peruste	862	38	900
Pysyvää oleskelulupaa koskeva hakemus	85	14	99
Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa	83	22	105
Yhteensä	11 563	551	12 114

Myönnetyt pysyvät oleskeluluvat, top 5-kansalaisuudet 2021**1 565****Venäjä****1 312****Irak****1 058****Syyria****801****Afganistan****501****Kiina**

Kuinka moni haki Suomesta turvapaikkaa?

Vuonna 2021 2545 henkilöä haki Suomesta kansainvälistä suojelua. Näistä yksintulleita alaikäisiä hakijoita oli 136. Turvapaikkahakemuksista 46 % (1166) oli uusintahakemuksia. Uusintahakemuksella tarkoitetaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta, jonka ulkomaalainen tekee saatuaan lainvoimaisen päätöksen aikaisemmin tekemäänsä hakemukseen. Uusintahakemusten osuus kaikista turvapaikkahakemuksista on viime vuosina ollut selkeässä kasvussa ja trendi jatkui 2021.

Ensimmäiset hakemukset ja uusintahakemukset 2017–2021:

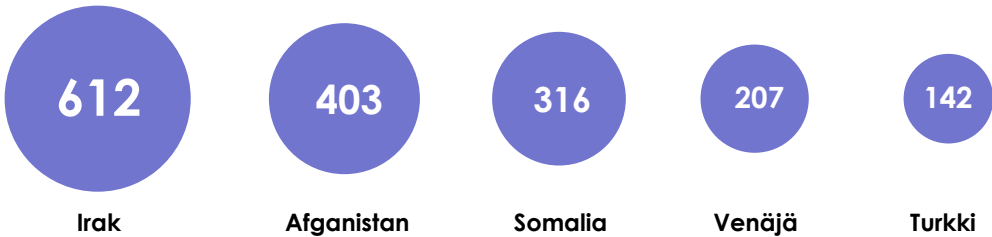

Mistä turvapaikanhakijat tulivat?

Vuonna 2021 edelleen selkeästi suurimman hakijaryhmän muodostivat Irakin kansalaiset (612, joista 463 uusintahakemusta), jota seurasi Afganistanin kansalaiset (403, joista 174 uusintahakemusta) ja Somalian kansalaiset (316, joista 178 uusintahakemusta).

Turvapaikanhakijat 1.1.-31.12.2021

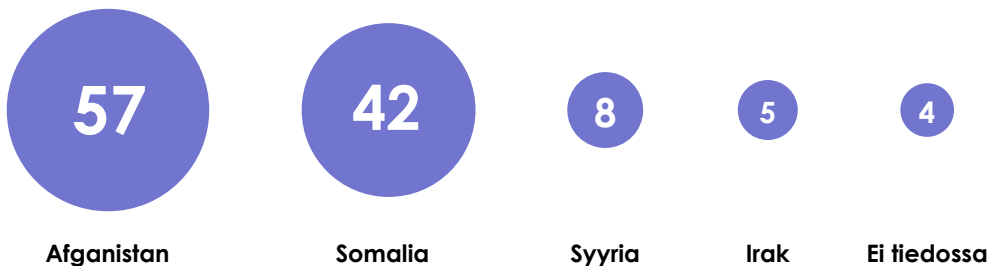

Keitä olivat ilman huoltajaa tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat?

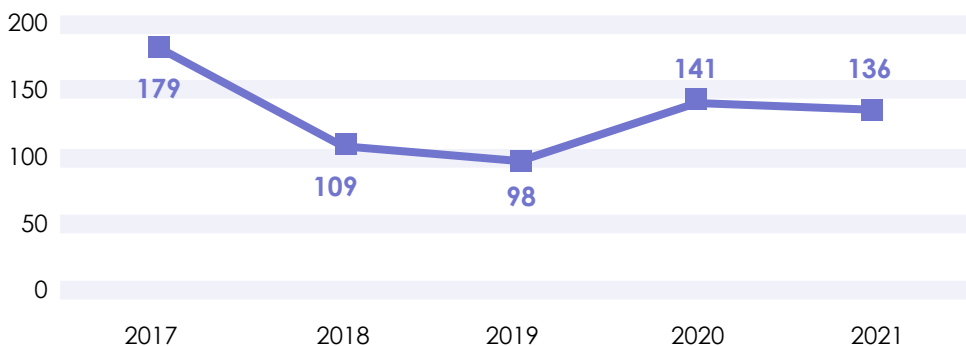
Ilman huoltajaa olevalla alaikäisellä turvapaikanhakijalla tarkoitetaan henkilöä, joka kertoo olevansa alle 18-vuotias, ja joka saapuu maahan joko täysin yksin, tai sellaisen henkilön seurassa, joka ei ole hänen vanhempansa tai huoltajansa (tai jonka huoltajuudesta ei ole riittävää näyttöä) turvapaikkaa hakeakseen.

Vuonna 2021 ilman huoltajaa olevia alaikäisiä turvapaikanhakijoita saapui Suomeen yhteensä 136. Määrä oli lähelle edellisvuoden tasoa (141). Ilman huoltajaa olevien alaikäisten turvapaikanhakijoiden suurimmat lähtömaat olivat Afganistan (57), Somalia (42) ja Syyria (8).

Yksintulleet alaikäiset, 1.1.–31.12.2021

Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat 2017–2021

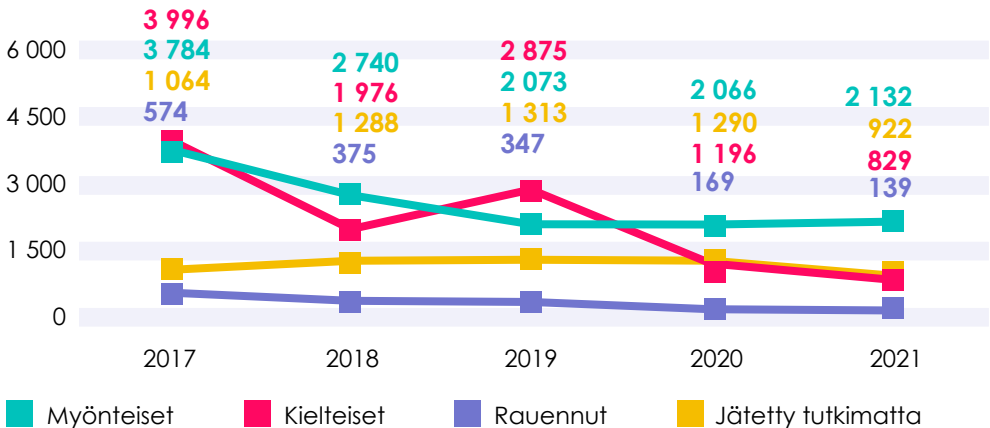
Turvapaikkaprosessissa tehdyt päätökset

Maahanmuuttovirasto teki vuonna 2021 4086 turvapaikkapäätöstä. Myönteisten päätösten osuus kaikista päätöksistä turvapaikkaprosessissa oli 52 %. Kielteisten päätösten määrä kaikista päätöksistä oli 22 %. Tutkimatta jättämispäätöksiä (joka sisältää Dublin-menettelyssä tehdyt päätökset*) tehtiin 922 (23 %). Rauenneita hakemuksia oli 139 (n. 3 % kaikista päätöksistä).

Turvapaikkapäätökset, top-5 kansallisuudet 2021

	MYÖNTEISET				KIELTEISET	RAUENNUT		
	TURVA-PAIKKA	TOISSIJAINEN SUOJELU	MUUT OLESKELU-LUVAT	YHTEENSÄ		RAUENNUT	JÄTETTY TUTKIMATTA	YHTEENSÄ
Irak	587	37	85	709	403	48	332	1 530
Afganistan	435	64	34	533	103	8	53	706
Somalia	241	29	18	288	69	9	154	522
Venäjä	77	0	2	79	56	10	109	254
Turkki	105	0	3	108	20	7	14	151
Top-5 yhteensä	1 445	130	142	1 717	651	82	662	3 163
Yhteensä	1 752	167	213	2 132	829	139	922	4 086

Turvapaikkapäätökset 2017-2021

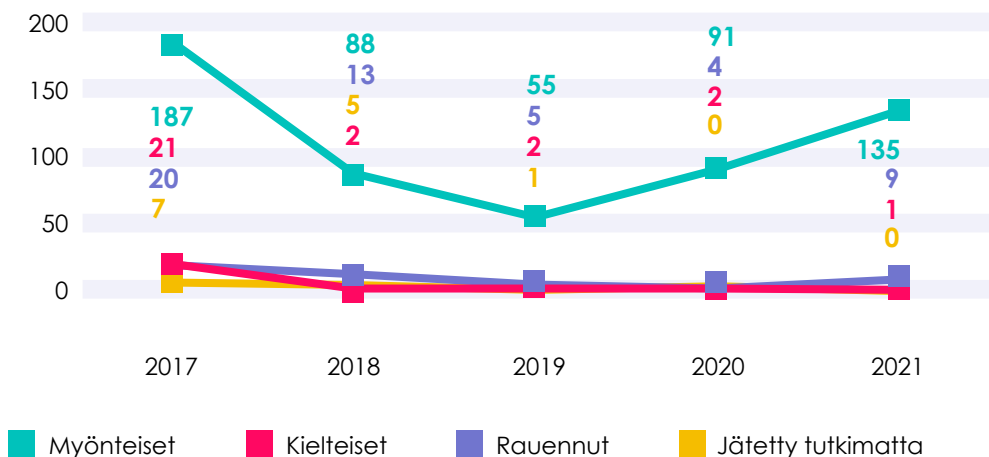
* Lisätietoa Dublin-menettelystä: <https://migri.fi/milloin-hakemusta-ei-kasitella-suomessa->

Yksintulleet alaikäiset, top 5 kansallisuudet 2021

	MYÖNTEISET				KIELTEISET	RAUENNUT		
	TURVAPAIIKKA	TOISSIJAINEN SUOJELU	MUUT OLESKELU-LUVAT	YHTEENSÄ		JÄTETTY TUTKIMATTA	YHTEENSÄ	
Afganistan	72	8	3	83	0	0	0	83
Somalia	21	1	3	25	0	0	0	25
Irak	3	0	1	4	0	8	0	12
Syyria	6	3	0	9	0	0	0	9
Iran	0	0	2	2	1	0	0	3
Top-5 yhteensä	102	12	9	123	1	8	0	132
Yhteensä	109	12	14	135	1	9	0	145

Vuoden 2021 aikana ilman huoltajaa oleville alaikäisille turvapaikanhakijoille on tehty 145 päätöstä turvapaikkaprosessissa, joista myönteisiä oli 93%. Nämä sisältävät sisäisesti siirretyille yksintulleille alaikäisille tehdyt ensimmäiset turvapaikkapäätökset.

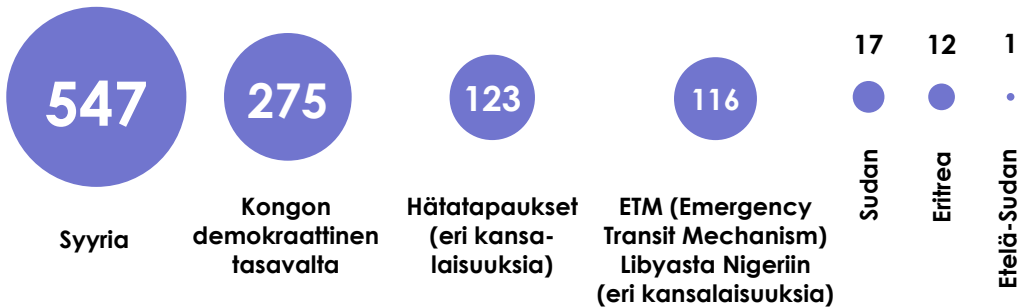
Yksintulleet alaikäiset – turvapaikkapäätökset 2017-2021

Kiintiöpakolaiset

Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. Vuodesta 2001 alkaen Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten määrä on ollut 750 henkilöä vuodessa. Vuosiksi 2014 ja 2015 sovittiin 300 henkilön lisäkiintiöstä Syyrian kriisin vuoksi. Vuosina 2016, 2017 ja 2018 kiintiö oli jälleen 750 henkilöä, vuonna 2020 se nostettiin 850 henkilöön ja vuonna 2021 vielä 1050 henkilöön. Kiintiö täyttyi täysimääräisenä.

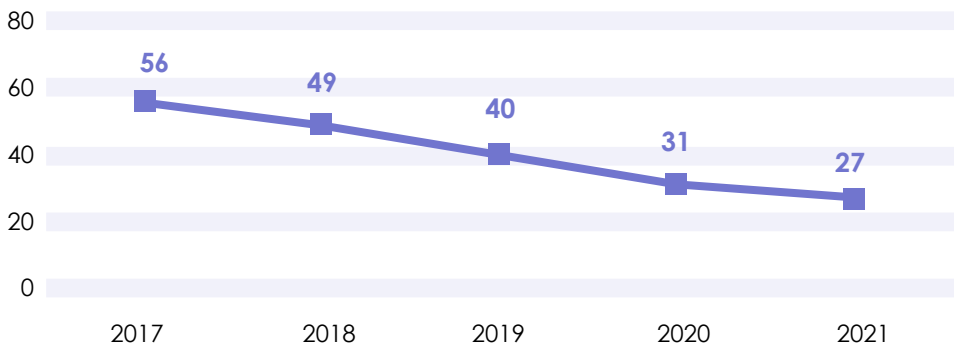
Pakolaiskiintiön kohdennukset vuonna 2021

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto

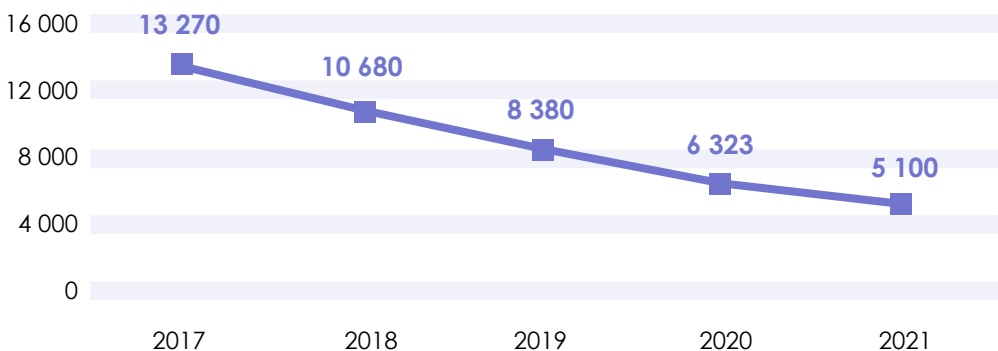
31.12.2021 vastaanottojärjestelmässä oli noin 5 100 henkilöä ja vastaanottoyksiköitä 27 (aikuisille ja perheille 20, ilman huoltajaa oleville alaikäisille 7). Tilanne 31.12.2020: n. 6 323 asukasta ja 31 vastaanottoyksikköä (aikuisille ja perheille 24, ilman huoltajaa oleville alaikäisille 7). Vastaanottokapasiteettia on jatkuvasti sopeutettu ja vastaanottoyksiköiden määrää on vähennetty vuosittain vuoden 2015 lopun tilanteesta.

Vastaanottoyksiköt 2017-2021*

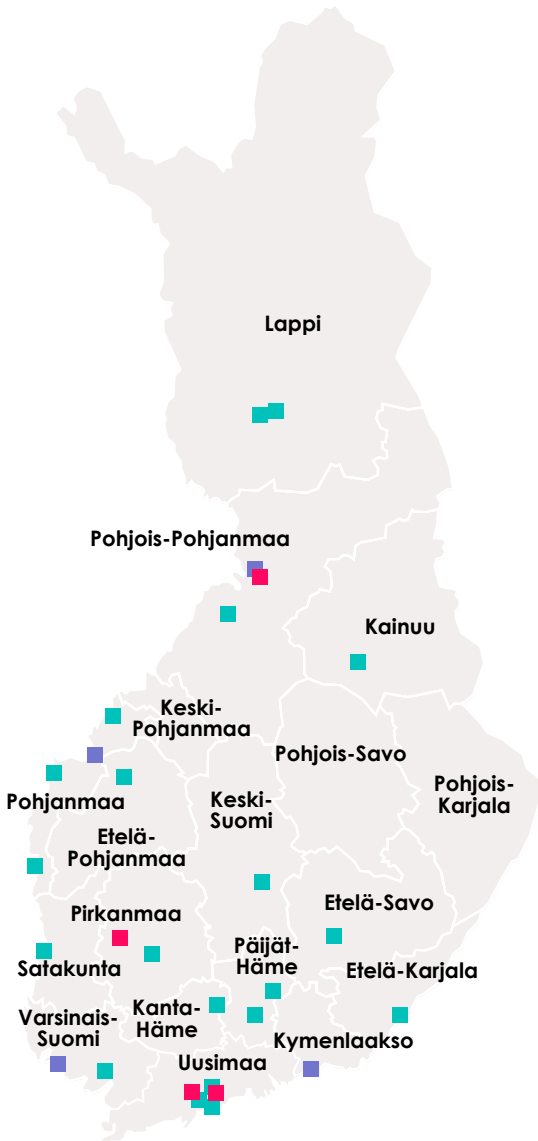
*kunkin vuoden lopussa, sis.alaikäisyksiköt

Asiakkaat 2017-2021*

*kunkin vuoden lopussa, sis.alaikäisyksiköt

Aikuisten ja perheiden vastaanottokeskusten sijainnit 31.12.2021*

- Vastaanottokeskus
(aikuiset ja perheet)
- Alaikäisyksikkö
- Vastaanottokeskus ja alakäisyksikkö

Etelä-Karjala

Joutseno

Etelä-Pohjanmaa

Kauhava

Etelä-Savo

Mikkeli

Kainuu

Kajaani

Kanta-Häme

Lammi

Keski-Suomi

Jyväskylä

Kymenlaakso

Kotka

Lappi

Rovaniemi

Pirkanmaa

Hämeenkyrö

Tampere

Pohjanmaa

Kristiinankaupunki

Oravainen

Pietarsaari

Vaasa

Pohjois-Pohjanmaa

Oulu

Ruukki

Päijät-Häme

Heinola

Lahti

Satakunta

Pori

Uusimaa

Espoo

Helsinki

Vantaa

Varsinais-Suomi

Salo

Turku

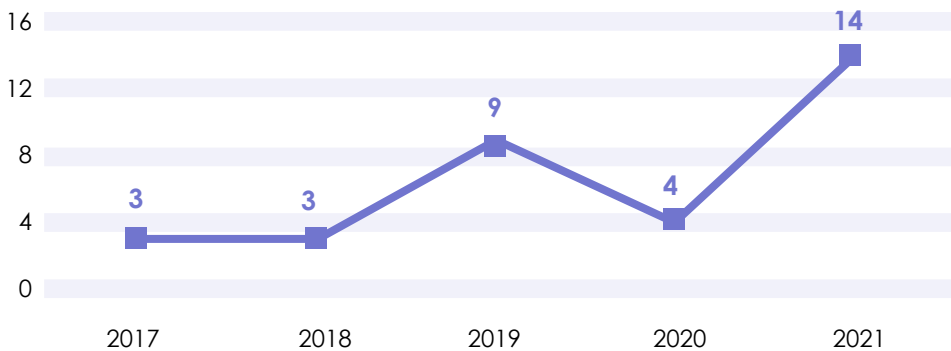
*Ilman huoltajaa olevien alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanottoyksiköt 31.12.2021: 7 ja 92 asukasta (sis.yksityismajoittajat).

Ihmiskauppa

Ensimmäinen oleskelulupa ihmiskaupan uhrille myönnettiin 14 henkilölle vuonna 2021 (4 vuonna 2020) kun taas määräaikainen oleskelulupa (jatkolupa) samalla perusteella myönnettiin 15 henkilölle (9 vuonna 2020).

Tapauksia, jotka sisältävät viitteitä ihmiskaupasta on huomattavasti enemmän. Osalle on myönnetty kansainvälistä suojelua tai oleskelulupa muilla perusteilla, tai oleskeluluvan edellytykset eivät täyty. Epäiltyä ihmiskauppaa ei pystytä luotettavasti tilastoimaan näissä päätöksissä, koska se ei muodosta pääasiallista perustetta oleskeluluvalle.

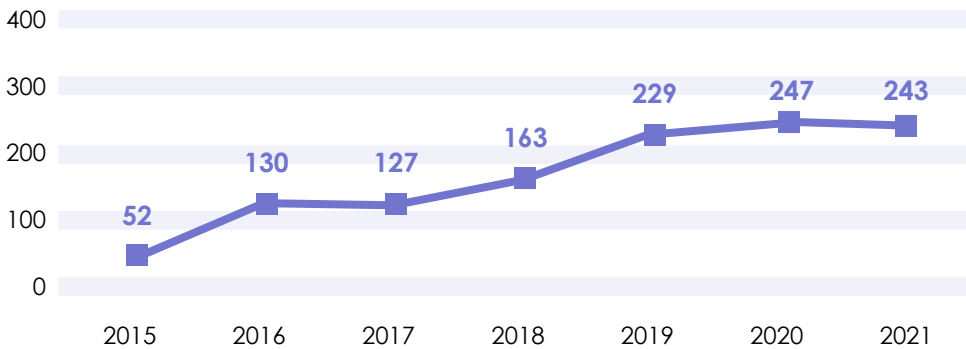
Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat, ihmiskauppa

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä toimii osana Joutsenon vastaanottokeskusta. Auttamisjärjestelmä ylläpitää tilastoja auttamisjärjestelmään hakeutuneista ja järjestelmään otetuista henkilöistä. Vuoden 2021 lopussa ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän palveluiden piirissä oli yhteensä 1132 henkilöä. Uusia asiakkaita auttamisjärjestelmään vuonna 2021 otettiin 243 mikä vastasi edeltävän vuoden määrää (247 vuonna 2020).

Auttamisjärjestelmän uudet asiakkaat

*kunkin vuoden lopussa, sis.alaikäisyksiköt

Auttamisjärjestelmän uudet asiakkaat uhritumistyyppin perusteella 2021

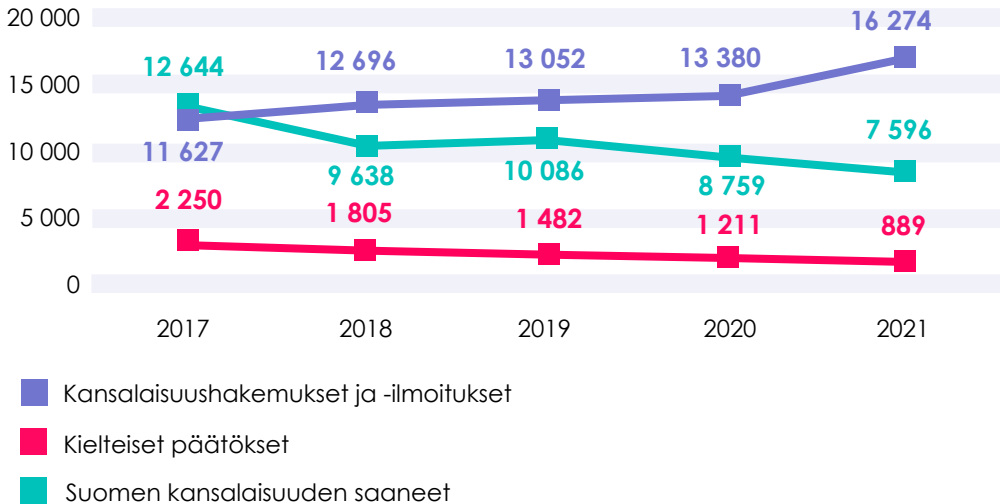
UHRIUTUMISPERUSTE	UUDET ASIAKKAAT
Seksuaalinen hyväksikäyttö	68
Työperäinen hyväksikäyttö	105
Pakkoavioliitto	63
Muu hyväksikäyttö	7
Yhteensä	243

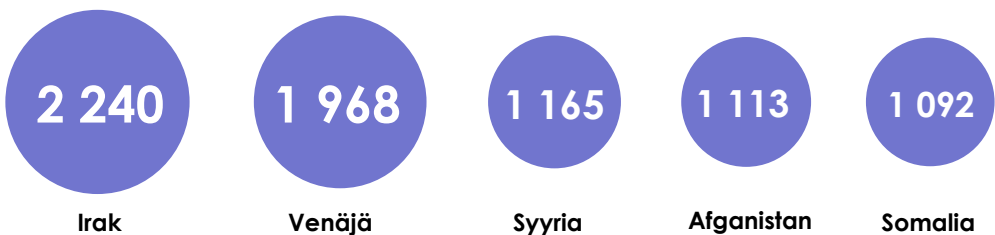
Kansalaisuus

Suomen kansalaisuuden vuonna 2021 sai 7596 henkilöä, mikä oli jatkoa laskevalle trendille huippuvuodesta 2017 (12 644). Kansalaisuushakemuksia ja kansalaisuusilmoituksia vastaanotettiin yhteensä 16 274 kappaletta, eli hieman enemmän kuin vuonna 2020 (13 380). Kielteisiä päätöksiä tehtiin yhteensä 889 (9 % päätöksistä). Yleisin syy kielteiselle päätökselle oli riittämätön suomen- tai ruotsin kielen taito, kuten useimmiten viime vuosina.

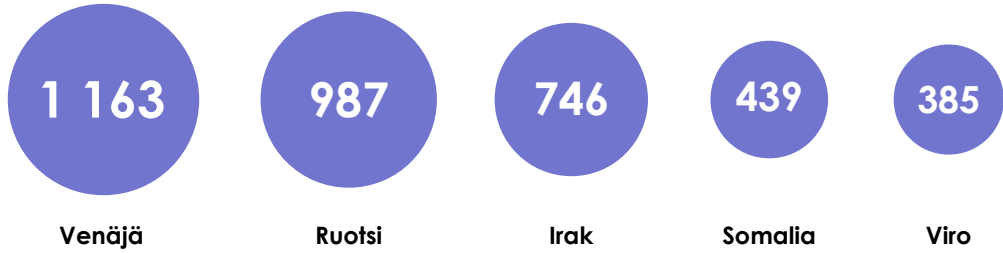
Vireille tulleet kansalaisuushakemukset ja -ilmoitukset ja Suomen kansalaisuuden saaneet 2017–2021

Vireille tulleet kansalaisuushakemukset top-5 kansalaisuudet 2021

Suomen kansalaisuuden saaneet (hakemuksella ja ilmoituksella) top-5 entisen kansalaisuuden mukaan 2021

Suomen kansalaisuus kielteiset ja myönteiset päätökset 2017–2021

	MYÖNTEINEN	%*	KIELTEINEN	%	YHTEENSÄ
2017	12 644	77	2 250	14	14 894
2018	9 638	76	1 805	14	11 443
2019	10 086	78	1 482	11	11 568
2020	8 759	75	1 211	10	9 970
2021	7 596	76	889	9	8 485

*osuus kaikista päätöksistä ml. rauenneet

Säännösten vastainen maahanmuutto ja oleskelu

Säännösten vastainen oleskelu

EMN-verkoston tuottamassa maahanmuuttoaiheisessa sanakirjassa, EMN Glossary:ssa, "irregular migration" ja "irregular stay" on käännetty suomeksi säännösten vastainen maahanmuutto ja säännösten vastainen oleskelu. Suomen viranomaistoiminnassa tois-taiseksi tunnetummat käännökset ovat laitton maahantulo ja laitton oleskelu.

Säännösten vastaista oleskelua koskevaa lainvalvontaviranomaisten tilastointia on Suomessa uudistettu siinä havaittujen puutteiden vuoksi. Suomessa tilastoidaan luvatta maassa olleiksi tavattujen määriä eri kriteerein. Oheisessa tilastossa mukaan on las-kettu (Eurostatin laittoman oleskelun tilastoinnin mukaisesti) ilman voimassa olevaa lupaa maassa oleskelleet tai työskennelleet sisämaassa tai ulkorajalla tavatut henkilöt sekä ne turvapaikkaa hakeneet, joiden on ennen turvapaikkahakemuksen esittämistä todettu olleen maassa ilman siihen oikeuttavia asiakirjoja. Suuri osa tilastoidusta luvattomasta oleskelusta on lyhytaikaista, kuten esimerkiksi Suomen ulkorajalla Schengen-alueelta poistumassa olleita.

Säännösten vastaisesti maassa oleskelleet top-5 kansalaisuudet 2021

Irak	153
Ukraina	113
Venäjä	79
Turkki	78
Somalia	67
Kaikki yhteensä	1092

Lähde: Poliisi

Maahantulokiellon rikkominen

Rikollinen toiminta on syynä usein myös maahantulokielttoon ja etenkin rikollisen toiminnan vuoksi maahantulokielttoon joutuneet myös näkyvät vahvimmin maahantulokielttoa rikkovien joukossa. Näin ollen luvut heijastelevat kansainvälistä liikkuvaa rikollisuutta.

Maahantulokielloista epäillyt top-5 2021

Viro	209
Gambia	13
Valko-Venäjä	10
Romania	9
Kansalaisuutta vailla oleva	7
Yhteensä	307

Lähde: Poliisi

Luvaton työnteko

Luvaton työnteko on harmaata taloutta, joka liittyy osittain laittomaan maassa oleskeluun. Pimeä työ on useimmille laittomasti oleskeleville varteenotettavin keino hankkia elanto, mutta myös kansainvälinen halpatyövoiman ja pimeän työvoiman välitys on kasvussa. Pimeän työvoiman käyttö vääristää kilpailua: pimeän ja halpatyövoiman välitykseen liittyy myös järjestäytynyttä rikollisuutta, jolle yritysraenteissa toteutettava rikollisuus on kasvava tulonlähde.

Läheskään kaikki luvatta työskentelevät eivät sinänsä oleskele maassa laittomasti. Oheisessa tilastossa on esitetty kokonaan ilman työlupaa työskennelleet riippumatta siitä, oliko heidän oleskelunsa maassa sinänsä luvallista vai ei.

Kokonaan ilman työlupaa työskennelleet top-5 2021

Ukraina	94
Irak	39
Nigeria	33
Venäjä	25
Kirgisia	16
Yhteensä	362

Lähde: Poliisi

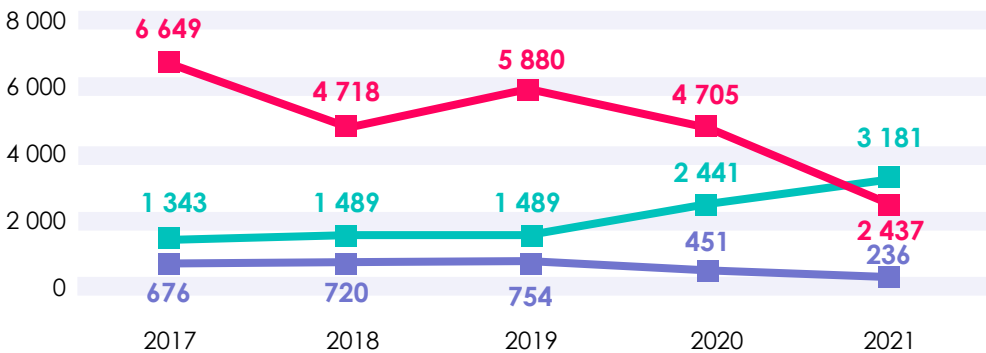

Maastapoistamispäätökset ja maahantulokiellot

Käännytyspäätökset

Käännyttämispäätöksiä voidaan tehdä suoraan ulkorajalla (palauttaminen) maahan-
tulon edellytysten puuttuessa tai sisämaassa ulkomaalaislaissa säädetyin perustein. Poliisi tai rajatarkastusviranomaisen voi päättää käännyttämisestä kolmen kuukauden
kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Tätä myöhemmin poliisin tai rajatarkastusvi-
ranomaisen on tehtävä Maahanmuuttovirastolle esitys ulkomaalaisen käännyttämi-
seksi tai maasta karkottamiseksi.

Käännyttämispäätökset ja maahanpääsyn epäämiset (käännytetään)

■ Poliisi

■ Maahanmuuttovirasto*

■ Rajavartiolaitos

* Ero Maahanmuuttoviraston verkkosivuilla oleviin tilastoihin johtuu siitä että tilastokatsauksen lukuun sisältyvät turvapaikkapäätöksen yhteydessä tehtävä käännytyspäätös.

Karkotusesitykset ja päätökset

Kun ulkomaalaisella on tai on ollut oleskelulupa (EU-kansalaisten oleskeluoikeus on rekisteröity / EU-kansalaisen perheenjäsenellä on oleskelukortti) ja hänet päätetään poistaa maasta, on kyseessä maasta karkottaminen. Vuonna 2021 Suomessa tuli vireille 1579 karkotusasiaa ja karkotuspäätöksiä tehtiin 1936 kappaletta.

Esitetyistä henkilöistä 1 302 päätettiin karkottaa. Yleisin karkotusperuste vuonna 2021 oli se, ettei henkilölle voitu myöntää uutta määräaikaista oleskelulupaa tai aikaisempi lupa oli peruutettu. Syynä luvan myöntämättä jättämiselle tai peruuttamiselle oli esimerkiksi maahantulosäännösten kiertäminen tai puuttuva toimeentulo. Karkotuksista 8 % oli rikosperusteisia (101).

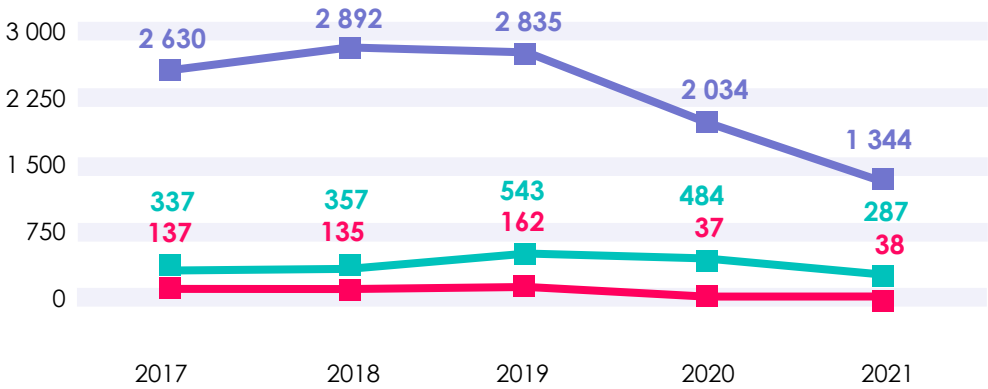
Karkotusesitykset ja päätökset

	KARKOTUSESITYKSET	KARKOTETAAN	EI KARKOTETA
2021	1 936	1 302	602
2020	2 369	1 799	547
2019	2 507	1 963	544
2018	1 237	1 092	355
2017	1 391	905	229

Maahantulokiellot

Maahanmuuttovirasto, Poliisi ja Rajavartiolaitos voivat määrätä henkilölle maahantulokiellon käännytys- ja karkotuspäätökseen liittyen. Tapauksiin voi liittyä maahantulosäännösten kiertämistä tai rikoksiin syyllistymistä (mm. huume- ja omaisuusrikokset).

Maahantulokiellot

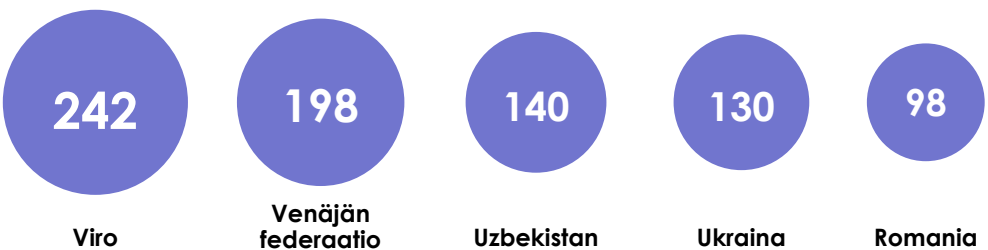

- Käännättämispäätökseen liittyvä maahantulokiello
- Maahantulon epäämiseen liittyvä maahantulokiello
- Karkottamispäätökseen liittyvä maahantulokiello

Maasta poistamisen täytäntöönpano

Vuonna 2021 poliisi poisti maasta yhteensä 1704 henkilöä (2020: 2 127), joista saatettuna poistettiin yhteensä 161 (2020: 205) henkilöä. Määrissä on nähtävissä hienoista pudotusta, osittain johtuen COVID-19 pandemiasta johtuneista haasteista palauttaa henkilöitä. Vuoden 2016 korkeiden lukujen (6 657) taustalla olivat etenkin kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden maasta poistamiset. Maasta poistettujen määrrien laskeva trendi korreloi myös vähentyneiden turvapaikanhakijoiden määrrien kanssa.

Maasta poistettujen top-5 kansalaisuudet

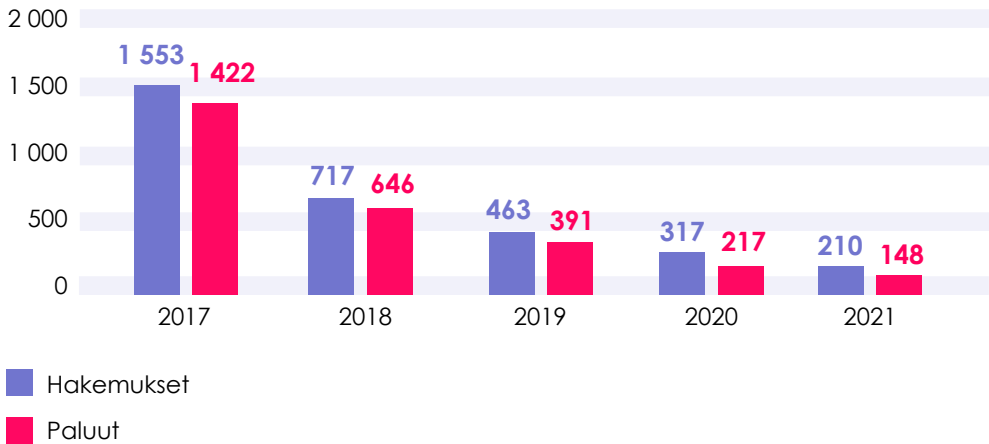

Vapaaehtoinen paluu

Vuonna 2021 vapaaehtoisesti palasi 148 henkilöä, joka oli vähemmän kuin vuonna 2020 (217), joten laskeva trendi jatkui.

Suomessa on ollut vapaaehtoisen paluun ohjelmia vuodesta 2010 lähtien. Ohjelmiin on saatu rahoitusta EU:n paluurahastosta. Käytännön toteutuksesta on vastannut Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, IOM, joka toimii edelleen paluita järjestävänä palveluntarjoajana.

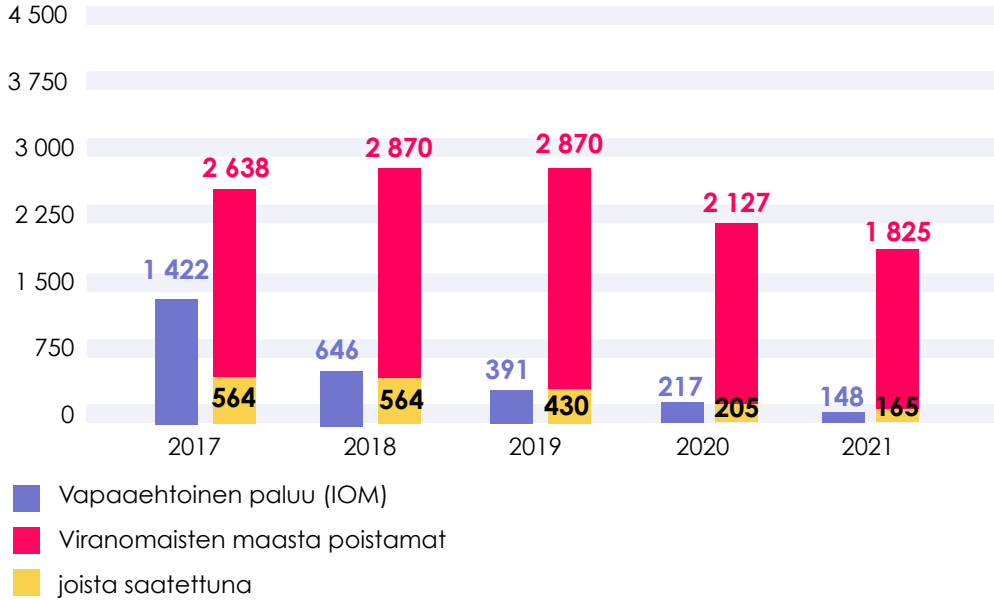
Vapaaehtoinen paluu (avustettu)

Paluumaat top-10 2021

1. Irak	50
2. Venäjän Federaatio	42
3. Georgia	10
4. Kolumbia	7
5. Somalia	5
6. Iran	4
7. Tadžikistan	3
8. Venezuela	3
9. Sri Lanka	2
10. Kuuba	2
Top-10 yhteensä	128
Yhteensä	148

Vapaaehtoisen paluun ohjelman kautta palanneet ja Suomesta viranomaistoimin poistetut henkilöt 2017–2021

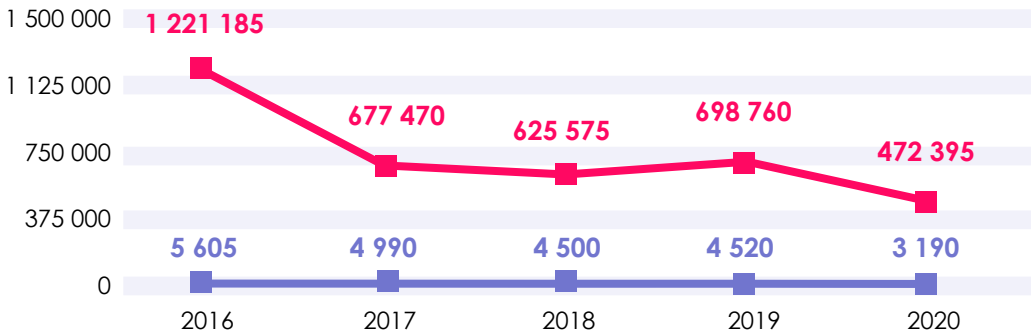
EU-tason turvapaikka- ja maahanmuuttotilastoja

Oheiseen taulukkoon on koottu maahanmuutto- ja turvapaikkalukuja koko EU-alueella vuosilta 2016-2020. Ne taustoittavat muuttoliikkeiden mittasuhteita EU-tasolla sekä aset-tavat Suomeen suuntautuvan maahanmuuton koko Euroopan kontekstiin.

Kansainvälinen suojelu - lähde Eurostat

Oleskeluluvat - lähde Eurostat

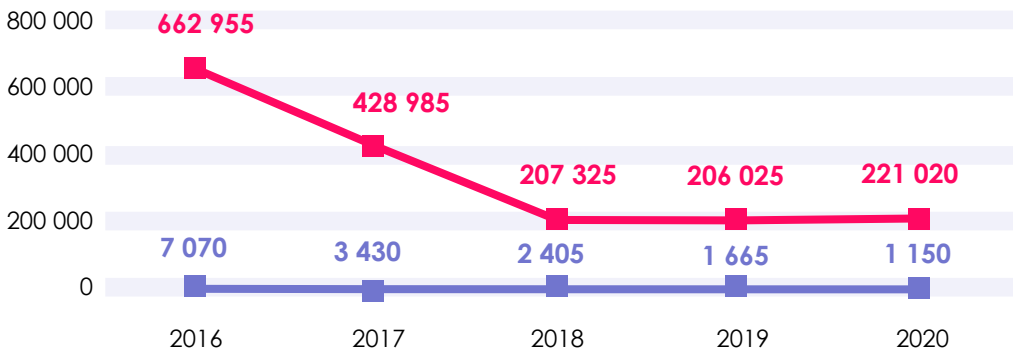
Turvapaikanhakijat EU-27

■ Suomi

■ Yhteensä

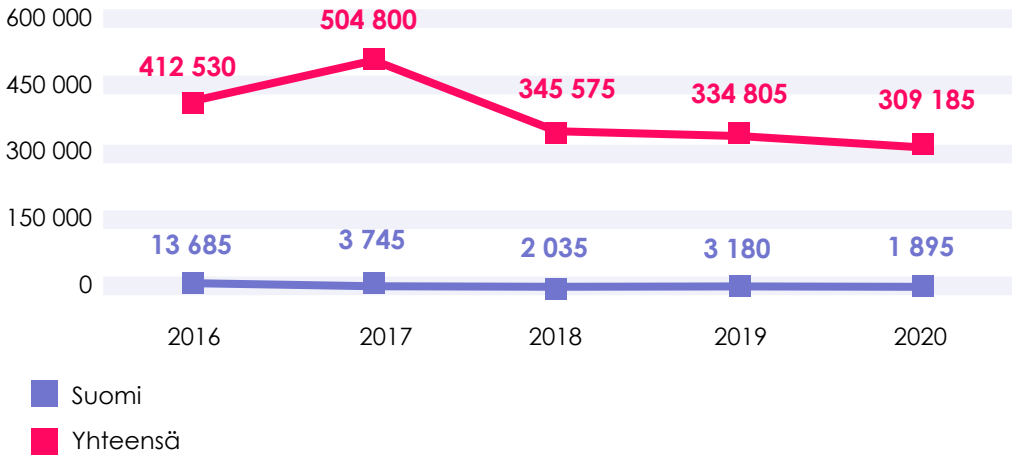
Myönteiset päätökset

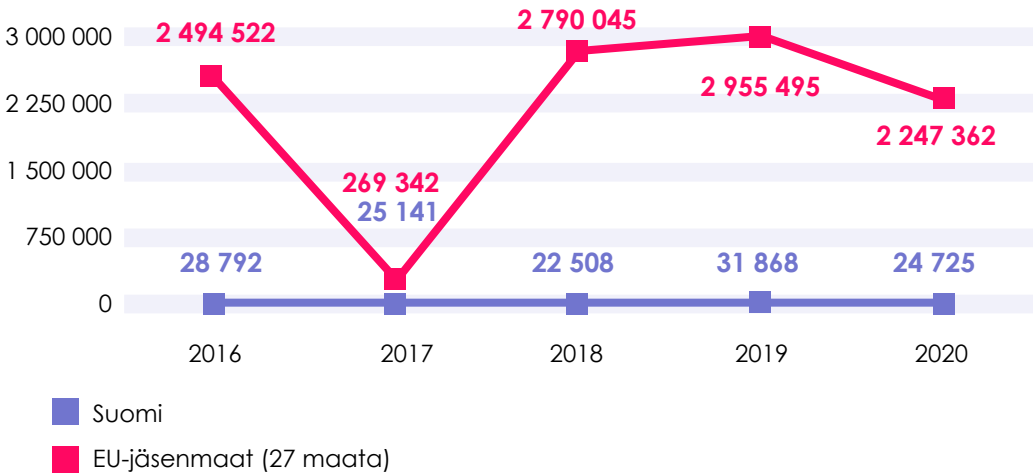
■ Suomi

■ Yhteensä

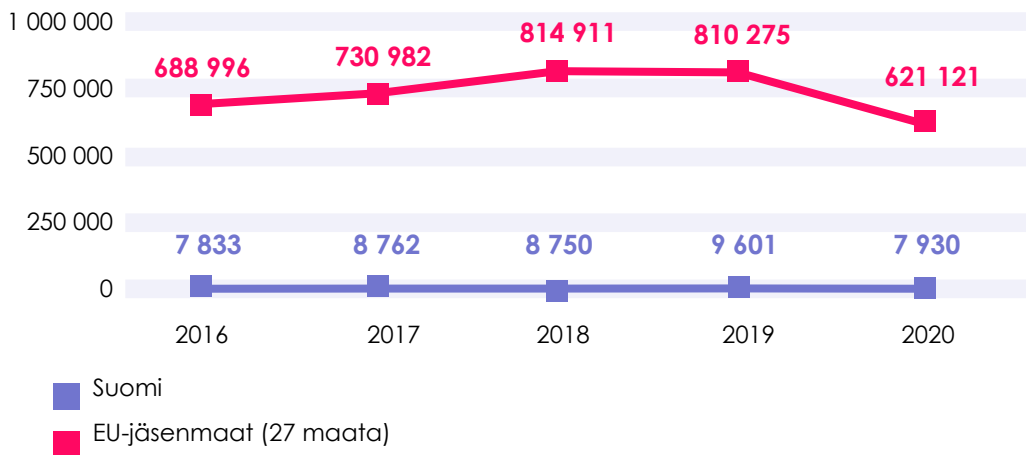
Kielteiset päätökset

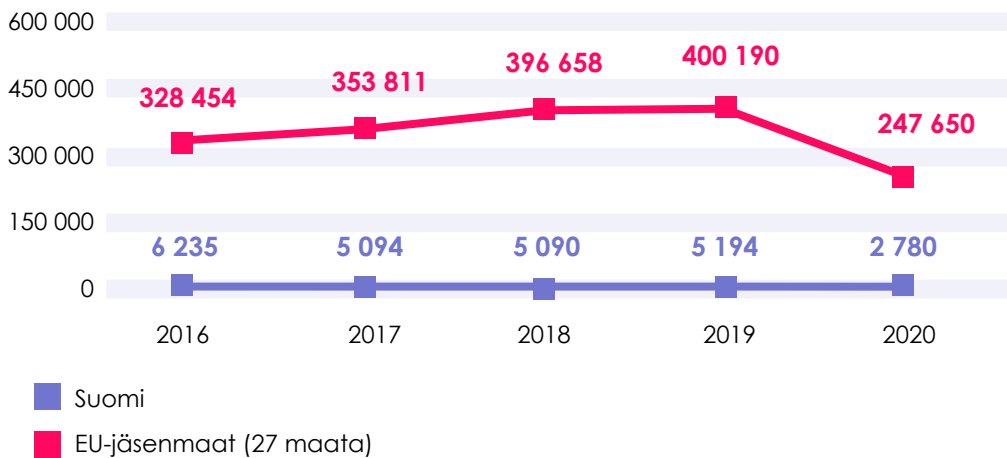
Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat

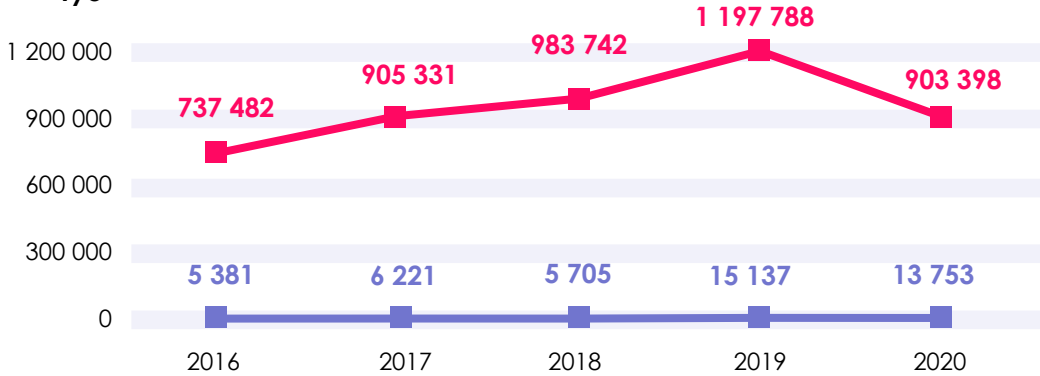
Perhe

Opiskelu

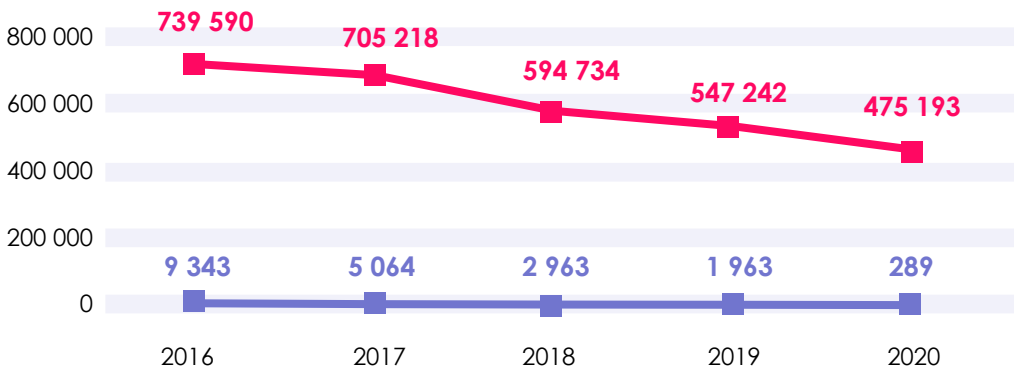
Työ

■ Suomi

■ EU-jäsenmaat (27 maata)

Muut

■ Suomi

■ EU-jäsenmaat (27 maata)

Tilastotietoa internetissä

Maahanmuuttovirasto | <http://tilastot.migri.fi/>

- Oleskelulupatilastot
- Turvapaikka- ja pakolaistilastot
- Kansalaisuustilastot
- Karkottamistilastot
- Vastaanottotilastot

Euroopan muuttoliikeverkosto | <http://www.emn.fi>

Aikaisempien vuosien Maahanmuuton tunnusluvut-julkaisuja, vuosittaisia Maahanmuutto- ja turvapaikkaraportteja sekä muita julkaisuja saatavilla EMN:n verkkosivuilta.

Tilastokeskus | <http://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/index.html>

- Maahanmuuttajat ja kotoutuminen - teemasivusto

Eurostat | <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

- Väestö-, muuttoliike ja turvapaikkatilastoja EU-maista